

Odense Kommune
Syd-Syd Vest

Evaluering af pædagogisk læreplan for Børneinstitutionen Syd-Syd Vest 2023

Rapporten er hentet: 27-04-2023

MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Alle børnehuse har i forskelligt omfang haft fokus på begrebet; **Læring gennem hele dagen**. Der er generelt arbejdet med kvaliteten i hverdagens rutiner og en koordineret forståelse af fælles faglige mål og kerneopgaven i de enkelte huse. Der har i mange børnehuse været fokus på hvordan vi positionerer os, både i rutiner, i læringsgrupper, i leg og løbende gennem dagen.

Den seneste tid har vi intensiveret vores fokus børnenes legefællesskaber og forståelsen af legens stemninger, retninger og muligheder i vores hverdag. Barnets leg har værdi i sig selv og skal opprioriteres i forhold til de rammer og den understøttelse vi giver den.

Stilladsering af den fælles faglige opgave og 'onboarding' af nye medarbejdere har fyldt mere end tidligere og der er opmærksomhed på betydningen af faglig ledelse tæt på som understøttelse af denne proces.

Flere børnehuse har eller er i gang med, at kvalificere hverdagens praksis ved at sikre en fælles forståelse og skabe et fælles sprog for læreplansarbejdet i hverdagen. Dette gøres ved at gennemgå læreplanstemaerne med teori, dialog og øvebaner jf. materiale fra www.emu.dk/dagtilbud

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Siden sidste evaluering af den styrkede læreplan har vi i børnehuse haft fokus på vores evalueringskulturer og der har været arbejdet med den faglige ledelse omkring systematik og organisering med blik for 'evaluering med hverdagen foran øjnene'.

Der arbejdes med forskellige evalueringsformer, med opmærksomhed på at klare mål for evalueringen, indsamling af håndterbar og relevant dokumentation er udslagsgivende for evalueringens kvalitet. Vores mål er at understøtte en evalueringskultur, der er let anvendelig, kan gøres over kort tid og giver nye perspektiver, der nemt kan omsættes til morgendagens praksis.

Herudover er der et stort fokus på den daglige organisering, så det er muligt at understøtte evalueringskulturens videreudvikling og give plads til at dokumentationen og evalueringerne kan prioriteres.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Vores skriftlige pædagogiske læreplan er udarbejdet under corona-epidemien, kort efter den seneste sammenlægning i institutionen, med to nye børnehuse. De daglige ledere var undervejs i deres diplomuddannelse i faglig ledelse og læreplanen blev udarbejdet over Teams, med eksempler fra den lokale praksis i børnehuse. Eksemplerne konkretiserer hvordan det pædagogiske grundlag og læreplansarbejdet omsættes i den nære hverdag med børnene og hvordan dette så ud lige netop hos os.

Vi har gennem de seneste år oplevet at vi oftere tager fat i selve den originale udgave af den styrkede læreplan, når vi skal efterprøve praksis og forholde os til ordlyden i læreplanen. Den er meget fyldestgørende og det giver mening at omsætte til nye og nærværende eksempler fra praksis, hvorimod de beskrevne praksiseksempler fra den lokale udgave, var meningsgivende i daværende kontekst, men hurtigt mister den kraft og relevans de havde i øjeblikket.

Vores pædagogiske praksis er meget levende og udvikler og forandrer sig løbende og er kontinuerligt afhængig af konteksten i børnefællesskaberne.

Derfor ligger det os meget på sinde at genbesøge vores lokale styrkede læreplan og genskabe den i en, hvis muligt, mere brugbar version, der ikke er nær så teksttung.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Den pædagogiske læreplan

- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.
- Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:
 - Børnegruppens trivsel og læring
 - Børn i udsatte positioners trivsel og læring
 - Tosprogede børns trivsel og læring
 - Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Vores evalueringer gennemføres med sigte på at opnå nye perspektiver, som vi kan justere vores næste praksishandlinger med og sikre et kontinuerligt blik på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. For at illustrere dette vil vi gennemgå et eksempel på en igangværende dynamisk evalueringsproces, i et børnehus i perioden fra marts til juni 2023.

Eksempel: **Betydningen af voksnes deltagelse i leg**

Vores læringsmiljøvurdering fortæller os, at vi kan/skal være mere deltagende, igangsættende og understøttende i børns leg. I børnenes svar i læringsmiljøvurderingen, efterlyses de voksnes deltagelse i børnenes leg.

Det er desuden en defineret opgave i den styrkede pædagogiske læreplan:

”Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af dagtilbuddet. Legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Vores opgave er at støtte, guide og rammesætte legen, for at alle børn kan være med.”

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Der er anvendt et ‘hæmmer og fremmer’ skema til indsamling af dokumentation.

Der er fokus på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse og på de voksnes egen deltagelse.

Skemaet ligger nemt tilgængeligt i pulten i grupperummene og der noteres med stikord, korte noter eller ‘dots’.

Dels på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse; hvor ser jeg at min deltagelse, støtte, guidning og rammesætning af legen er fremmende/hæmmende for at alle børn kan være med i legen – her er det børnene vi kigger på

Dels på egen deltagelse i leg; hvor ser jeg at det er fremmende/hæmmende for mig at være deltagende, støttende, guidende og rammesættende af legen – her er det os selv vi kigger på

Vi vil vide mere om:

- Hvad fremmer børns leg
- Hvad hæmmer børns leg

Der indsamles data af hele teamet i 3 uger – der noteres i skemaet min. en gang ugentligt.

Der evalueres med udgangspunkt i den indsamlede dokumentation i medarbejdernes teams. Praksis tilpasses og der forsættes med indsamling af dokumentation over en ny 3 ugers periode for at skabe nye evalueringer ovenpå de perspektiver vi nu har fået.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Perspektiver på fremmende og hæmmende faktorer i den indsamlede data:

Fremmere for børnenes deltagelse i leg:	Fremmere for voksnes deltagelse i leg:
<ul style="list-style-type: none"> • At voksne griber børns ideer • Medbestemmelse i valg af leg 	<ul style="list-style-type: none"> • At gribe børnenes ideer • Alle har fælles kurs og commitment til legens præmisser
<ul style="list-style-type: none"> • Bruge legetøj anderledes • At der er plads til at forhandle om legen 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindre ‘nej’ • Medbestemmelse

• Hulebyggeri – tema for legen	• Positioner holdes
• Kostumer – rolleleg	• At være i børnehøjde
• Når fantasien udfolder sig	• Strukturen holdes
• Når man lov at tumle og være lidt vild	• At andre børn ville være med fordi der var en voksen med
• At alle forstår regler/meningen med legen	• Muligheden for at guide legens retning
• At den voksne var en del af legen	• Skiftende positioner i legen

Hæmmere for børnenes deltagelse i leg:	Hæmmere for voksnes deltagelse i leg:
• Strukturen mistes eller bliver for løs	• Struktur/organisering bliver for løs
• Et barn der vil bestemme	• Regulering af andre børn
• Børn der mister fordybelsen	• Positioneringer der ikke holdes
• Arousal niveau eskalerer hos enkelt børn	• Når vi ikke er nok voksne til at kunne dele legefællesskabet ved behov
• Ventetid hvis andre børn ikke rigtig vil fx i regellege	• Når området ikke er afgrænset
• Børn der fravælges i legen – fx kun bestemte bliver fanget	• Behov for guidning af andre børn
• Uenigheder	• At den voksne bliver mere styrende

Ugen efter vores fyraftensmøde med Kit Nørgård omkring leg, forsøgte vi at afprøve noget af det vi lærte, eksempelvis:

- Lade legetøj stå fremme på andre måder
- Være åben omkring måden legetøjet anvendes

Her erfarede vi at legetøjet blev brugt uhensigtsmæssigt, når rammen var ny og ukendt for børnene.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Den indsamlede data gav anledning til refleksioner over hvor meget den voksnes nærvær, positionering, guidning og rammesætning betyder for legens udfoldelsesmuligheder. Både når den foregår på børnenes eget initiativ og når den er vokseninitieret.

- Mange børn kom på overarbejde og legen blev for nogle børn uhensigtsmæssigt, når rammerne for legen blev utydelige eller de voksnes positioner blev for løse.
- Når rammen er løs og/eller ukendt, opstod der flere konflikter.

Justering af praksis:

Ved at rammen og vilkårene omkring legen bliver tydeligere for både børn og voksne skaber vi:

- større mulighed for at alle kan forblive i legen
- mulighed for fordybelse
- mere samspil
- nærværende relationer
- afgrænsede legefællesskaber
- rum til mangfoldighed i legefællesskabet
- plads til medbestemmelse
- større mulighed for at tilpasse legefællesskaber løbende

Legen skal støttes, guides og rammesættes for at alle børn kan være med og at legen udvikler sig positivt for alle børn. Der skal være tid og mulighed for at have fokus på hvordan legefællesskaberne udvikler sig blandt børnene.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

"Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Der har været afholdt tilsynsdialogmøde med forældrebestyrelsen. Forældrerepræsentanterne har fået tilsendt læringsmiljøvurderingen til gennemlæsning forud for tilsynsdialogmødet og er blevet præsenteret for institutionens samlede læringsmiljøvurdering og følgende udvalgte temaer; **Leg og Forældresamarbejde**. Temaerne har været til drøftelse på mødet. Der er indsamlet input fra forældrerepræsentanternes gruppedrøftelser, til at perspektivere og kvalificere det videre kvalitetsarbejde i ledergruppen.

Det fremadrettede arbejde

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

I den kommende tid vil vi have særlig fokus på børnenes leg, deres legefællesskaber og de rammer og vilkår vi har omkring legen. Vi vil inddrage barneperspektivet i vores pædagogiske tilgange og arbejde med:

- Positioneringer ift. børns leg
- Legemiljøer – både inde og ude
- Rammer for børneinitieret leg
- Legepaletten – hvilke legetyper er i spil
- Legestemninger – er der plads til alle slags leg
- Den voksnes rolle som legefacilitator
- Legeforståelse og didaktik
- En legende tilgang til ...
- Legefællesskaber og udsatte positioner

Herudover er vi forsat optaget af **læring gennem hele dagen**, forstået som kvalificeret praksis dagen igennem og et bredt læringsbegreb, hvor hverdagspædagogikken, rutiner og mellemrum, børne- og

legefællesskaber og ydertimerne også er læringsarenaer og vigtige for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

I arbejdet med denne evaluering har vi, for at udvælge et eksempel på en evalueringskultur, haft en proces i lederteamet omkring evalueringsarbejdet i de enkelte børnehuse. Denne proces har tydeliggjort vigtigheden af, at vi deler viden, om de evalueringstiltag der afprøves og de erfaringer der indsamles i vores ni børnehuse. På denne måde kan vi løbende kvalificere og tilpasse evalueringsmetoderne og ikke mindst rammerne for, at vi kan lykkes med evalueringskulturen.

Vores kvalitetsarbejde fremadrettet har bl.a. fokus på faglig ledelse og i høj grad hvordan de enkelte daglige pædagogiske leders individuelle faglige ledelse, kan understøttes i lederteamet med den viden vi har fra vores Faglig Ledelse efteruddannelse. At opbygge og forankre en relevant evalueringskultur er en defineret og fælles opgave, som lederteamet med fordel vil kunne arbejde sammen om i denne forbindelse.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Som tidligere nævnt, vil ændre vores lokale styrkede læreplan ved at genskabe den i en version, der ikke er nær så teksttung. Vi har behov for at den bliver visuelt tilrettet, så den får en understøttende funktion der er meningsfuld og let anvendelig. Arbejdet med denne ændring vil på gå i lederteamet i efteråret 2023 med inddragelse af lokaludvalg og med afprøvning af ændringernes relevans i børnehuse.